

[Socialministeren.]

stigning for pensionisterne på 1,8 pct. af pensionen, når denne er reduceret med det beløb, der medgår til betaling af den allerede nu eksisterende merværdiafgift.

I lovforslaget indgår endvidere en forhøjelse af beløbet til personlige fornødenheder til pensionister, der har ophold på alderdomshjem og plejehjem, med 3 kr. til 129 kr. månedlig. Det ekstra beløb, der ydes til pensionister under 60 år, foreslås samtidig forhøjet til 26 kr. månedlig.

Endelig foreslås grænsen for almindelig, transbestemt underholdshjælp i henhold til forsørgsloven og i henhold til enkepensionsloven forhøjet tilsvarende.

Merudgiften for statskassen som følge af lovforslaget anslås til ca. 51 mill. kr. i finansåret 1970-71.

I finansårene 1971-72 og 1972-73 vil der blive tale om en merudgift for statskassen på henholdsvis ca. 88 mill. kr. og 94 mill. kr. Det er herved forudsat, jfr. bemærkningerne til lovforslaget, at en række ydelser efter invalidepensionsloven søges forhøjet med virkning fra 1. april 1971.

Herefter skal jeg omtale forslaget til lov om ændring af lov om børnetilskud og andre familieydelser. (Forhøjelse af børnetilskud m. v.).

Dette forslag har til formål at forhøje ydelserne efter loven for på samme måde at give kompensation for de merudgifter, som forhøjelsen af den almindelige omsætningsafgift medfører for et barns forsørgelse. Det foreslås, at det almindelige børnetilskud forhøjes med 75 kr. årlig for hvert barn, for et barn af enlige forsørgere og af forældre, der begge modtager pension, dog med 125 kr. årlig. Derved bliver børnetilskuddet med det pristal, der gælder i dag, henholdsvis 1.056 kr. årlig og 1.560 kr. årlig. Det foreslås endvidere at forhøje moderskabsydelsen med et beløb, der modsvarer forhøjelsen af omsætningsafgiften, nemlig med 15 kr. årlig. Denne ydelse kommer derved op på godt 700 kr.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale de to lovforslag til det høje tings hurtige og villige behandling.

Arbejdsministeren (Lauje Dahlgaard): Herved tillader jeg mig at fremsætte forslag til lov om begrænsning af omkostningsforø-

gelse som følge af dyrtidsregulering af lønninger.

Til den 1. september 1970 må det påregnes, at der udløses 2 dyrtidsportioner. Der sker samtidig en forkortelse af arbejdstiden med $\frac{3}{4}$ time om ugen med lønkompensation.

Tilsammen betyder dette en forhøjelse af timelønnen på 63 øre.

For at imødegå den udvikling, som dette er et led i, har regeringen fremsat forskellige lovforslag, heriblandt det, jeg her omtaler. Dette lovforslag tager sigte på at begrænse omkostningsforøgelsen som følge af stigninger i lønningerne og derved at medvirke til at dæmpe prisstigningerne.

Begrænsningen tilsigtes at svare omtrentlig til omkostningsforøgelsen ved den 2. dyrtidsportion, som forventes udløst af reguleringspristallet for juli, og foreslås tilvejebragt ved en ydelse fra statskassen til arbejdsgiverne.

Til gennemførelse af denne ordning har arbejdsministeriet anmodet Arbejdsmarkedets Tillægspension om bistand, idet Arbejdsmarkedets Tillægspension har et hertil egnet register over arbejdsgivere, og idet arbejdsgivernes andel af bidraget til ATP er et egnet beregningsgrundlag.

Forslaget går nærmere ud på, at der af staten til de i ATP registrerede arbejdsgivere udbetales et beløb, der for den enkelte arbejdsgiver udgør $2\frac{1}{2}$ gang det af arbejdsgiveren til ATP indbetalte arbejdsgiverbidrag for oktober kvartal 1970 og januar kvartal 1971, de to kvartaler, der for visse områder svarer til og for andre — større — områder så nært som muligt svarer til det første halve år, de af juli-reguleringspristallet udløste dyrtidsportioner kommer til udbetaling.

Arbejdsgiverens andel af bidraget til ATP for en månedslønnet udgør for et halvt år 86,40 kr. $2\frac{1}{2}$ gang dette beløb er 216 kr., hvilket igen omfrentlig svarer til den omkostningsforøgelse, som en dyrtidsportion på 20 øre i timen fører til for et halvt år.

Ydelsen er den samme, også selv om der inden for det pågældende område anvendes en anden form for dyrtidsregulering.

Idet jeg i øvrigt henviser til de bemærkninger, der ledsager forslaget, skal jeg anbefale lovforslaget til villig behandling i Folketinget.

Handelsministeren (Knud Thomsen): Hermed tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte forslag til lov om prisstop for tjenesteydelser m. v.

Fremsættelsen af dette lovforslag sker som et led i de økonomiske foranstaltninger, som regeringen nu agter at gennemføre med henblik på den indkomstpolitik, som regeringen har tilkendegivet at ville føre på længere sigt.

Regeringen er enig i, at indkomstpolitik må føres på et bredt grundlag, således at alle vigtigere områder af indkomstdannelsen bliver omfattet heraf. Indkomstpolitikken må nødvendigvis også kunne spille på et bredt register af foranstaltninger. Nogle indkomstpolitiske reguleringer er af generel karakter, hvilket blandt andet gælder de indgreb i indkomstdannelsen, der fremkommer som et resultat af skattepolitikken, medens andre er mere specifikke for særlige områder af indkomstdannelsen.

Med hensyn til indkomstdannelsen inden for erhvervslivet kan der være grund til særlig at pege på den del af lovgivningen, der omhandler kontrollen med monopoler og konkurrencebegrænsninger, den særlige prislovgivning og de foranstaltninger, som også på anden måde sigter på at fremme konkurrencen inden for erhvervslivet.

Gennem en modernisering og ajourføring af vigtige erhvervslove har folketetinget gennem de senere år på en betydningsfuld måde bidraget til at fremme konkurrencen inden for erhvervslivet, og regeringen agter at følge denne linje op. Det er min opfattelse, at der herigennem kan ydes det mest effektive bidrag til en sund og velafbalanceret pris- og indkomstdannelse inden for erhvervslivet.

Imidlertid må det erkendes, at den helt frie konkurrence repræsenterer en idealtilstand, som aldrig vil blive realiseret, og at det derfor er nødvendigt at give mulighed for kontrol med og indgreb over for monopoler og konkurrencebegrænsninger og over for prisdannelsen på de områder, hvor konkurrencen ikke er tilstrækkelig effektiv. Den gældende lovgivning, der tager sigte herpå, består dels af monopolloven fra 1955 og af prisindseendeloven, der har fået sit nuværende indhold i 1966. Begge disse love er gennemført af et enigt folketing. Hertil

kommer den særlige lov om anmeldelse af vejledende priser, hvilken lov senest blev ændret den 18. juni 1969.

Fremsættelsen af det foreliggende lovforslag må ses på baggrund af de erfaringer, der er indvundet ved administrationen af denne lovgivning. Når regeringen har fundet det nødvendigt at foreslå en lovgivning om øjeblikkeligt stop for priser, takster og honorarer for tjenesteydelser, må dette ses i forbindelse med, at beføjelsen i lov om vejledende priser til at give bindende kalkulationsregler særligt har været benyttet på dette område, og når den ikke har været benyttet hertil i endnu videre omfang, skyldes det blandt andet, at erfaringen viser, at det er særlig vanskeligt at give kalkulationsregler for tjenesteydelseområdet. Af kontrolmæssige og administrative grunde er det derfor fundet mere hensigtsmæssigt at gennemføre indgrebene på disse områder i form af et generelt prisstop. Det vil være rimeligt at give monoptilsynet mulighed for at dispensere, og her tænkes særligt på sådanne tilfælde, hvor nødvendige omkostningsstigninger har et sådant omfang, at det ikke vil være rimeligt at lade de pågældende erhvervsdrivende bære dem selv.

Gennemføres et sådant øjeblikkeligt prisstop for tjenesteydelser, mener jeg ikke, at der vil være tilstrækkelig grund til at holde den resterende del af loven om vejledende priser i kraft, bortset fra at anmeldelsespligten for vejledende priser overføres fra den gældende lov til lovforslaget. Denne anmeldelsespligt vil således kunne være en støtte for monoptilsynet ved anvendelsen af loven om indseende med priser. Ifølge denne lov kan monoptilsynet samtidig med at iværksætte en undersøgelse af pris- og avancerforholdene inden for særlige områder fastsætte prisstop for tidsrum af indtil 6 måneder. Viser en foretagen undersøgelse, at der forekommer urimelige priser, kan monoptilsynet herefter fastsætte højestepriser og -avancer for indtil 6 måneder ad gangen.

Gennem denne lov vil monoptilsynet således kunne udøve en aktiv overvågning af pris- og avancerdannelsen inden for hele erhvervslivet og vil om fornødent kunne gribe regulerende ind. Jeg har ingen grund til at betvivle, at monoptilsynet vil være agtpågivende over for den kommende udvikling